

Tez No	İndirme	Tez Künye	Durumu
327616	21.12.2015 tarihine kadar kullanımı yazar tarafından kısıtlanmıştır.	Türkçe şiirde "kadın" şairlerin poetikalarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi / Comparative analysis of "woman" poets in Turkish poetry Yazar: RUKEN ALP Danışman: PROF. TALÂT S. HALMAN Yer Bilgisi: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi / Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türk Edebiyatı Bölümü Konu: Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature Dizin: Ataerkil = Patriarchal ; Edebiyat = Literature ; Kadın şairler = Women poets ; Kadınlar = Women ; Türk edebiyatı = Turkish literature ; Şairler = Poets ; Şiir = Poem	Onaylandı Doktora Türkçe 2012 231 s.

Türkçe edebiyatta şiir üzerine yapılan eleştirel çalışmalar oldukça yetersizdir. Şiire eleştirel düzlemde gereken değerin verilmemesi, söz konusu ?kadın? şairler olduğunda daha da dikkat çekici bir hâl alır. Edebiyatta ve edebiyat eleştirisinde hâkim erkek egemen yapı ile ?kadın? şair olarak kategorize edilerek ilk ayrımcı yaklaşımla söylem düzleminde karşılaşan ?kadın? şairlerin şiirlerine yönelik eleştirel değerlendirmelerde ciddi sorunlarla karşılaşılır. ?Kadın? şairlerin şiirleri üzerine yapılan çalışmalar çoğunlukla onların öz yaşam öykülerine odaklanmakta ve edebî eleştirinin gereklerini yerine getirmeden yapılan yorumlarla sınırlı kalmaktadır. ?Kadın? şairlerin eserlerine yönelik eleştirel yaklaşımların belirli klişelerin ötesine geçememesi, böylece şiirlerin ?kadın?lık ve ?kadın duyarlılığı? gibi izleklerle sınırlandırılarak okunması da bir başka önemli soruna işaret eder. ?Kadın? şairlerin şiirleri ?kadın duyarlılığı?, annelik gibi kadın deneyimlerinin şiirlerdeki yansımaları üzerinden anlamlandırılmaya çalışılmakta ve şairler sahiplenilerek ?kadın? olmalarına rağmen yazmalarının desteklenmesi düzeyinde kalmaktadır. Bu durum şiir eleştirisinde önemli bir boşluk yaratmaktadır.

Bu tezde Türkçe edebiyat eleştirisindeki yetersizliğin ?kadın? şairler bağlamında giderilmesi ve ?kadın? şairlerin ?şiirleri?nin edebiyatın kendi araçlarıyla incelenerek poetik açıdan değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Şiirlerin analizinden ziyade, şairlerin öz yaşam öykülerine, kadın olmalarına ?rağmen? edebiyatta varlık göstermelerine odaklanıp, Batı merkezli kuramları; toplumsal ve tarihsel koşulları göz ardı ederek Türkiye edebiyatına kadın yazını bağlamında uyarılama uğraşındaki yaklaşımların yarattığı sorunların giderilmesi de tezin öncelikli amaçları arasındadır. Aynı bir alan olarak kategorize edilen ?kadın? şairlerin poetikaları, şiirlerindeki izlekler üzerinden incelenmiş; şiirlerdeki dilsel özellikler, metinler arası ilişkiler, din ve cinsellik izlekleri çözümlenmiş ve ataerkil anlayışın etkisiyle biçimlenen eril söylemin şiirlerin inşasındaki etkilerine bakılmıştır. Şiirlerin beslendiği kaynaklar ve şairlerin birbirleriyle etkileşiminin olup olmadığı sorgulanmış, böylece Türkiye şiirinde ?kadın? şairlere ait bir poetikadan söz edilip edilmeyeceği ve şairlerin şiirlerinde eril söylemin hâkimiyetini sürdürüp sürdürmediği tartışılmıştır. Şairlerin poetikalarının şiirlere yansıyan politik tutuma ilişkisi olduğu savı da şiir incelemelerinde dikkate alınmış; poetikanın politikliği tartışılmıştır.

The critical studies on poetry in Turkish literature are quite inadequate. The lack of appreciating poetry in a critical manner is especially salient when it comes to the subject of ?woman? poets. There are serious problems related with the critical evaluations of poems produced by ?woman? poets, who encounter the patriarchic domination of literature and literary criticism, and experience the first of many discriminatory attitudes when they are categorized as ?woman? poets. The research on ?woman? poets? poems mostly focuses on these poets? autobiographies and is limited by analyses that lack the fundamentals of literary criticism. The inability of critical approaches towards ?woman? poets? works to move beyond clichés, which problematically enforces a reading of these poems that is limited to the themes of ?woman?hood and ?women?s sensitivity.? The reflections of women-related concepts such as ?women?s sensitivity? and motherhood are used to make sense of ?woman? poets? poems. The poets? are embraced and their writing is supported despite the fact that they are ?women.? This situation creates an important gap in literary criticism.

In this thesis, my main goals are to address the inadequacies in Turkish literary criticism in the context of ?woman? poets and carry out a poetical analysis of ?woman? poets? ?poems? through literary tools. Important goals other than literary analysis are focusing on poets? autobiographies and existence in literature despite their gender, and tackling the attempts to adapt West-oriented theories to Turkish literature without paying attention to particular social and historical conditions. ?Woman? poets? poetics, categorized as a separate field, were examined through the themes that exist in these poets? poems. Furthermore, the linguistic elements, intertextual references, and religious and sexual themes were analyzed. Also, the effects of the masculine discourse that is shaped by patriarchic conceptions, in the construction of the aforementioned poems were evaluated. In questioning the sources that inspired these poems as well as the level of intertextuality among the poems, a discussion of whether a ?woman? poets? poetics exists in Turkish poetry and the masculine discourse?s dominance in these poets? poems endures today. The argument of a connection between the poets? poetics and the political stances that are reflected in the poems was examined and the political aspect of this poetics was discussed.